

Brassai Zoltán

Sapientia Alapítvány – Kutatási Programok Intézete 2001–2006

Nemzet és tudomány az ezredfordulón

A 21. században a nemzetek rangsorát nem nagyságuk, természeti erőforrásokban való gazdagságuk, esetleg katonai erejük, hanem szellemi potenciáljuk fogja megszabni.

Új képlet kezd körvonalazódni: Tudás + Információ = Hatalom
„A tudás az egyetlen korlátlanul növelhető forrás.”

Az erdélyi tudományos élet fejlesztésének szükségessége

- a romániai magyar értelmiség alulreprezentált: az egyetemet végzettek aránya 4,8 %, amíg a magyar lakosság aránya az össznépességen belül 6,6 %;
- az erdélyi értelmiség szerkezete aránytalan: Európában 20 % a human-, 80 % a reáltudományban dolgozó értelmiség aránya, itthon 50–50 %.

Az erdélyi magyar tudományos kutatás problémái a jelenben

Általános problémák:

- *szemléletváltás;*
- *információrobbanás;*
- *ultraspecializáció* – kommunikációs zavarok, határterületi üres zónák kialakulása;
- *közlési nyomás (publish or perish – közölsz vagy elveszel).*

Helyi problémák:

- a kutatások egy *alacsony GDP-jű* országban folynak, a műszeres és anyagi támogatás szerény;
- a kutatások szinte kizárólag az *egyetemi tanszékek* keretében történnek.

Ezeknek a tényeknek a fényében látszott indokoltnak az erdélyi magyar tudományosság egyetem melletti intézményes fejlesztése. Így alakult meg 2001-ben, és működik ma is a Kutatási Programok Intézete.

A Kutatási Programok Intézetének organigramja

Elnök
Tudományos Tanács
Főtitkár
KPI Iroda

A Kutatási Programok Intézete Tudományos Tanácsának összetétele:

Elnök: Dr. Brassai Zoltán, doktorátusvezető professzor, MTA külső tag (orvostudomány)

Tagok:

- Dr. Kovács András, professzor (társadalomtudomány);
- Dr. Köllő Gábor, doktorátusvezető professzor (műszaki tudomány);
- Dr. Nagy László, doktorátusvezető professzor (természettudomány);
- Dr. Pepó Péter, doktorátusvezető professzor (agrártudomány);
- Dr. Péntek János, doktorátusvezető professzor, MTA külső tag (bölcseztudomány);
- Dr. Mellár Tamás, professzor (jog- és közgazdaságtudomány).

A Kutatási Programok Intézetének eredményei számokban

1. Kutatási támogatások

A program neve	Tanév	Támogatott pályázatok száma	Kedvezményezett személyek száma
Belső kutatási program	2001/2002	14	40
	2002/2003	26	65
	2003/2004	24	71
	2004/2005	29	98
	2005/2006	44	156
Együttműködési kutatási program	2002/2003	22	111
	2003/2004	26	97
	2004/2005	15	59
	2005/2006		

Külső kutatási program	2001/2002	50	137
	2002/2003	53	170
	2004/2005	41	127
	2005/2006	40	122
Doktori ösztöndíj-program	2001/2002		57
	2002/2003		65
	2003/2004		46
	2004/2005		36
	2005/2006		37
Vendégtanár program	2001/2002		49
	2002/2003		48
	2003/2004		35
	2004/2005		22
	2005/2006		-

2. Könyvkiadás

2002 tavaszán az Intézet útjára indította a *Sapientia Könyvek* tudományos sorozatot, amelyben a kutatási programok eredményeként létrejött munkákat jelenteti meg.

A sorozat szakirányai:

- bölcsészettudomány,
- természettudomány,
- társadalomtudomány,
- jog- és közgazdaságtudomány,
- műszaki tudomány,
- orvostudomány.

A *Jegyzet* sorozatban az erdélyi magyar magánegyetemi hálózat egyetemi jegyzetei kerülnek kiadásra. A kiadó a magánegyetemi oktatásban használt tankönyveket a *Sapientia Tankönyvek* sorozatában jelenteti meg.

A magánegyetemi rendszeren belül rendezett konferenciák összefoglalóit a kiadó a *Műhely* sorozatban jelenteti meg.

2003-tól a Scientia Kiadó a Romániában elismert kiadók közé tartozik.

A kiadó eddigi tevékenysége számokban

A sorozat megnevezése	A megjelent könyvek száma magyar nyelven	A megjelent könyvek száma román nyelven	A megjelent könyvek száma angol nyelven	Összesen
Sapientia Könyvek	42	3	1	46
Sapientia Tankönyvek	8			8
Jegyzet	25	3	1	29
Műhely	2			2

A Kutatási Programok Intézetének fejlesztési stratégiája

- a kutatási programok továbbfejlesztése;
- a Scientia Kiadó tevékenységének kiszélesítése;
- a tudományos kapcsolatok létesítése és fejlesztése elsősorban az MTA-val, az EME-vel, valamint más szakmai szervezetekkel.